DE WONDERBARE VULPEN

door L. WACHTERS

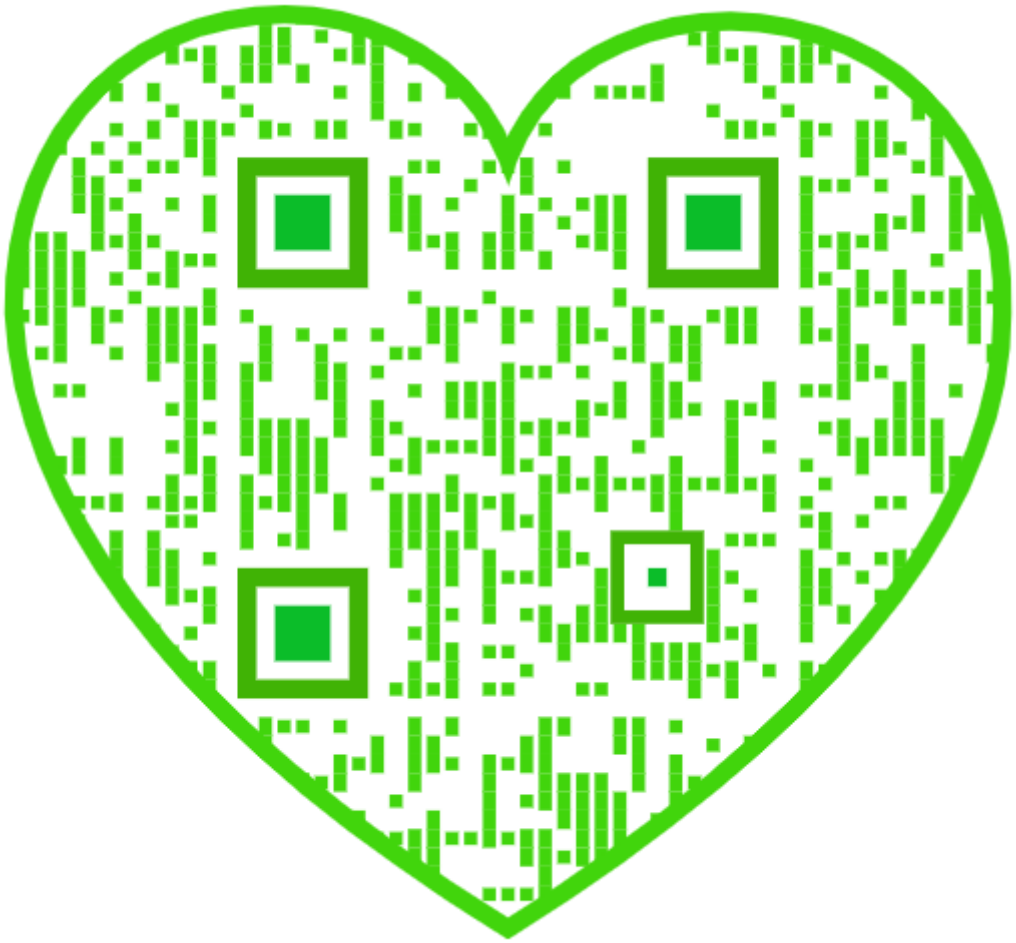

DE

WONDERBARE VULPEN

DOOR

L. WACHTERS.

Firma A.-J. WITTERYCK, Drukkerij-Uitgeverij
STEENBRUGGE

EIGENDOM VAN DE UITGEVERIJ.

DE
WONDERBARE VULPEN

Ze verhuisden.

IN 't dorp stond Gustje Staers bekend als een door en door braaf ventje. Geen vlieg zou hij eenig leed gedaan hebben. Zijn vrouw, 't manke Treesje van Fons de Maalder uit de naburige gemeente, bezat een hart van goud. Soort bij soort, is 't niet ?

Toen ze trouwden, dat zal zoowat dertig jaar geleden zijn, bleven beiden bij den maalder inwonen.

« Waar plaats is voor vijf, is er ook voor zes ! » lachte Fons, « 't molenhuis zal nog altijd groot genoeg zijn ! »

Mank Treesje stond haar vader flink ter zijde. De boeren zaten volop in den oogst en voerden heele karrevrachten graan naar den molen, die het verpulverde tot meel. Er was werk op den winkel, meer dan de reuzenwieken verdragen konden.

Gustje daarentegen trok elken morgen naar notaris Levivier om er te pennen en te rekenen den ganschen dag. De avond bracht in de gezellige huiskamer de geheele familie samen, die vertrouwelijk pratend op het

avondmaal wachtte, om daarna van de welverdiende rust te genieten.

't Was er goed op 't molenhuis en nooit zouden Treesje of Gustje er aan gedacht hebben de ouderlijke woning te verlaten. Maar sommige omstandigheden, ziet ge, veranderen wel eens een menschenbestaan.

De moeder van Treesje, een goed vrouwmensch, stierf en de maalder zocht heil en vertroosting in den drank. Het geluk lag weldra aan scherven en 't molenhuis werd een hel. Treesje kloeg haar nood aan Gustje, die zonder veel kabaal den maalder bekend maakte, dat hij met zijn Treesje in 't naburig dorp ging wonen. Ook de twee broers van Treesje vooisden mee.

« 't Is voor Gustje heel wat gemakkelijker, vader ! » zei de eerste.

« Zooveel dichter bij 't werk ! » voegde de tweede er aan toe.

't Wilde nu ook lukken dat het huisje nevens « De Gulden Top » ledig kwam, zoodat de twee verhuizers niet moesten zoeken naar een geschikt onderdak.

« Staat het huisje u aan ? Is 't hier prettig genoeg ? » ondervroeg Gustje, als hij zijn Treesje er binnenleidde.

« Ik maak het hier nog prettiger », glimlachte het vrouwtje.

« Is me dat een verandering ! » zegde Treesje na een paar dagen. « 't Is zoolang geleden, dat we nog zoo gezellig samen zaten ! » Waarlijk, het vrouwtje was in den hemel van vreugde.

Dit alles is natuurlijk lang geleden. Gustje en Treesje waren amper de vijf en twintig voorbij en nu tellen ze samen honderd en tien jaren : voor ieder vijf en vijftig.

In hun eenvoudig maar net woningsken, — Treesje was de zindelijkheid zelf, — leefden ze beiden tevreden, blij, rustig als vogeltjes in de breede lucht.

Lang hadden ze de komst van den ooievaar verbeid ! Ze wilden kinderen, al was het dan maar een, doch hoe meer hoe liever, maar hun verlangen bleef zonder goed gevolg. De mensch wikt doch God beschikt en dat is maar goed ook. Gustje en Treesje bleven dus kinderloos, maar er was voor die brave lieden wat beters weggelegd, zooals ge seffens zult vernemen.

Gustje werkte nog altijd bij notaris Levivier. Hij zorgde voor 't dagelijksch brood. Als schooljongen had Gustje steeds zijn uiterste best gedaan en op zijn vijftiende jaar had hij genoeg wijsheid en wetenschap opgedaan om zich door 't leven te trekken.

Notaris Levivier vroeg een jonge klerk. Gustje bood zich aan en werd na een soort examen aangenomen. 't Moet gezegd, Gustje had een prachtig geschrift, één uit de duizend, en dat gaf wel den doorslag. Vergeet niet dat een dertigtal jaren terug de schrijfmachine nog niet

geboren was en al de akten en bewijsstukken met de hand geschreven werden.

Gustje deed zijn werk zooals het behoorde en werd na weinige jaren als eerste klerk aangesteld. Gustje Staers, eerste klerk bij notaris Levivier !

« 't Klerkske ! » onder dien naam stond hij ook in 't dorp bekend bij groot en klein.

Denk nu maar niet, dat Gustje en Treesje het breed hadden ! Ze hadden geen kinderen, dat is waar, maar we spreken van vooroorlogsche tijden en toen waren de loonen er op berekend niet te veel welstellende menschen te maken.

't Ventje droeg wel een bolhoed, een hoogen, stijven halsboord, manchetten, ja zelfs een slipjasje. Maar sedert wanneer maken de pluimen den vogel ? Ook de kleeren maken den man niet !

Dat « rijke-menschen » kostuum bracht zijn ambt mee. De omgang met zekere personen als brouwer, burgemeester en baron wilde het zoo. Die heeren, groot-bezitters van ontelbare eigendommen, waren gewone kliënten van meester Levivier en die hadden het nog al hoog in hun peer. 't Klerkske won genoeg om met zijn Treesje zachtjes door 't leven te spartelen en op 't einde der maand zijn huishuur te voldoen. Ook ging er van zijn loon telkenmale eenige franken naar 't spaarboekje. Wat meer vragen ! En zijn paar pintjes dan, den Zaterdagavond ! Zijn potjes bier in den « De Gulden Top » !

's Zaterdags als 't donkerde, wipte 't Klerkske, met de toestemming van Treesje natuurlijk, voor een paar uurtjes de deur uit om een kaartje te leggen met Tiste, den herbergier, Fons Sterkens en Fee van den schoenmaker. Gustje kon met de drie mannen goed over de baan en 't ging er dan ook steeds gezellig toe. Voor geen geld van de wereld zou 't Klerkske ook maar een enkelen keer 't partijtje kaarten willen missen hebben.

Langs den anderen kant van zijn woningsken, « Zijn paleisje », zooals hij 't glimlachend noemde, woonde vrouw Kolens, een weduwe met drie kinderen, in haar bijna bouwvallig huisje. Gelukkig maar dat het stevig kon aanleunen tegen dit van Gustje.

Vrouw Kolens had het steeds druk en er schoot maar heel weinig tijd over om een praatje te maken met Treesje. Werken moest ze, wroeten en slaven van 's morgens tot 's nachts, dag in, dag uit om de naar eten vragende mondjes te stoppen. Bij enkele rijke lieden uit 't dorp had ze werk gevonden, zwaar werk.

Sedert haar man zoo ongelukkig omkwam in een steengroeve in 't Waalsche, stond er haar niets anders te doen dan zelf den kost te winnen voor haar kroost. Niets was haar te veel. De groote liefde voor haar kinderen maakte alles licht. Haar kinderen, de eenige schat dien ze nog op aarde bezat !

Maar de vrouw overschatte haar krachten. Haar opoffering ging zoover, dat een zware ziekte haar een paar weken op een lijdensbed gebonden legde en haar daarna onmeedoogend naar 't graf voerde.

Een ramp! In de buurt gingen jammerkreten op. Medelijden had de menschen te pakken. Dat was ook alles : 't bleef bij gesteen en geklaag.

« De arme schaapjes... en nog zoo jong ! »

« De dutskens, wat moet er van geworden ? »

« Weerom drie sukkelaars meer op de wereld ! »

« De kleine weesjes ! 't Is toch erg als u zooiets overkomt ! »

« En zeggen dat er zooveel deugnieten rondloopen die niets tegenkomen ! »

Een echte litanie gezongen op alle tonen en manieren !

Gustje en Treesje alleen dachten, dat 't jammeren geen aarde aan den dijk bracht en de kinderen niet zou redden.

« Buurvrouw, wees gerust, de kinderen hebben hun verzorging », had Treesje tot de zieke vrouw gezegd. « Ik heb de kleine kleuters bij mij genomen. Rust maar veel en weldra is alles weer goed ! » Eilaas ! De vrouw beterde maar niet.

Bij 't afsterven der weduwe had Treesje beloofd, zich het lot der kleinen aan te trekken tot de familie zou beslist hebben, wat er met de weesjes moest gedaan worden. Ze moesten toch een onderdak hebben !

Treesje vertroetelde de dutsjes als een moeder.

De familieleden kwamen. Kwestie van zich te laten

zien en wat tranen te schreien, kwestie dat de geburen wat praten zouden : « kijkt eens, hoe ze van malkander hielden ! » Misschien liepen er wel onder die naastbestaanden, die voor de gelegenheid een nieuw kleed kochten en 't aan de wereld wilden toonen.

Na de begrafenis werd er in 't ledige sterfhuis over 't lot der kinderen beslist. 't Liep vlug van stapel, zooiets vroeg geen uur gepraat. Ze hadden nog wat anders te doen ! Thuis wachtte de « commerce » !

« En de kinderen ? » vroeg er een.

« Ja, de kinderen ! Ze zijn nog piepjong en verkoopen zooveel last. Nam ik ze bij mij, dan joegen ze door 't geschrei al 't volk uit mijn herberg ! »

« Drie kinderen ! Te veel ! 'k Heb onzen Pol, en 'k moet u zeggen, 'k heb er mijn handen mee vol ! »

« Ge zijt geen oogenblik meer gerust ! »

« Maar er bestaan weeshuizen ! »

« Wie zal 't betalen ? »

« Ik niet ! »

« Ik ook niet !... 't Kost ons een fortuin ! »

« Zou er niemand gevonden worden, die voor den hoop kinderen wil zorgen ? »

« Ik vrees. De tijd is slecht ! Al last genoeg met eigen kinderen ! »

« En zal er dan niet moeten betaald worden ? »

« Wel, neen ! Ze behouden de kinderen voorgoed !

« Een goed gedacht ! »

Juist trad Treesje het huis binnen met den kleinen

Jozef aan de hand. Ze spraken 't vrouwken aan, dat zonder aarzelen toestemde.

« Ziet ge 't wel. 'k Wist dat ze hiernevens voor de kinderen zouden gezorgd hebben. Ze doen 't nu al drie weken en zijn er aan gewoon geraakt. Ze zullen blij zijn de bende cadeau te krijgen ! »

't Vraagstuk was daarmee opgelost. Ze vonden het allen beter kinderlast en kinderzorg op vreemde schouders te schuiven. Gemakkelijk !

Gustje ook stemde toe. Met hun beiden zouden ze voor de kinderen zorgen. 't Waren immers door en door brave menschen.

In goede handen.

Vijf en twintig jaar lang hadden ze in de stille huiskeuken een rustig leventje gekend. Nu weerklonk er gekraai, geroep, geschrei. Jozef en Liezeke stoeiden er rond als lammeren en Jantje, in zijn hoekje, probeerde zijn eerste stapjes in de wereld.

Van achter de kachel bekeken de pleegouders de onschuldige en nog zoo weinig van 't leven begrijpende weesjes. Ze dachten aan vervlogen tijden, toen ze nog vurig verlangden naar kinderen. Nu, in hun oude dagen,

als rusten de kroon van hun werken moest wezen, ging die wensch in vervulling : drie kinderen ineens !

« Ventje, nu moet er dubbel gewerkt ! » praatte Treesje.

« Graag gedaan, vrouw ! »

« We maken er kranige kereltjes van en Liezeke wordt een flinke meid ! »

« Zeker, vrouw, Onze Lieve Heer zal ons daarin helpen ! »

Vol ijver en geestdrift sloegen ze beiden de handen aan 't werk.

Zekeren avond, toen « hun kinderen » te bed lagen, praatten de oudjes er op los. Hoe zouden ze best wat geld bijeenkrijgen ?

« Het huisje van de kinderen kunnen we verhuren ! » stelde Treesje voor.

« Ik verzaak aan mijn partijtje kaarten 's Zaterdags ! »

« Maar ventje toch, dat moogt ge niet. Ge moet uw zinnen wat verzetten ! »

« Stil, vrouw, dat maakt weerom zooveel franken. 't Moet, anders komen we er niet, weet ge ! »

« En 't geld op ons spaarboekje ? »

« Er afblijven ! Een appeltje voor den dorst. Als de nood waarlijk nijpt, hebben we nog al den tijd. »

Den volgenden Zaterdag zaten Fons en Fee in « De Gulden Top » vruchteloos op Gustje te wachten.

« Dat is nog nooit gebeurd ! » sprak Fee van den schoenmaker.

« Toch niet ziek zeker ? »

« 'k Weet niet ! 'k Zie hem 's avonds toch niet meer ! » verklaarde Tiste.

De volgende Zaterdagen bleven de kaarten insgelijks onaangeroerd.

« Toch geen ruzie gemaakt, zeker, Tist ? »

« Ruzie ? Geen spraak daarover ! Wie kan er nu met Gustje een scheef woord wisselen ? Een hart van marsepein ! »

Zekeren avond stond Tist al pijpenrookend aan de deur als Gustje na volbrachte dagtaak huiswaarts keerde.

Van ver zag hij hem afkomen. Dit was nu een gelegenheid om te weten wat er haperde.

« Goeden avond, Gustje, toch niet ziek ! Gelukkig maar ! »

« Neen, Tist, niet ziek ! 'k Heb me nog nooit gezonder gevoeld... en tevreden dat ik ben ! Zie, man, dat kan 'k onmogelijk gezegd krijgen ! »

« We zien u niet meer, Gustje ! »

« Ja, Tist, maar 't huishouden vóór alles, hoor ! Drie mondjes te vullen en even zooveel lijvekens te kleeden. Daar is wat voor te doen. We zijn nu ook precies van de rijksten niet ! »

« Zoodat ge aan 't kaartspel en het paar pottekens bier vaarwel zegt ? »

« Uitsparen waar men kan, Tist ! Het geld groeit op onzen rug niet, hoor ! »

« Had ik het niet gepeinsd ! Daar zit het hem dus : die bende kinderen ! 'k Zei 't nog tegen Fons en Fee, dat ze u

gebonden hadden gelegd. Gustje, ge hebt u toch wat aangetrokken, he ? »

« Mijn goesting, Tist ! Trek het *u* maar niet te veel aan ! »

Hij stond al voor zijn deur, waar Jozef en Liezeke hem lief een « goeden avond, va ! » toewenschten.

Hij hoorde 't maar half. De woorden van den herbergier hamerden nog in zijn hoofd : « ge hebt u toch wat aangetrokken, he ! » En zijn antwoord dan ! 't Klonk ietwat hard... De eerste maal dat hij zich boos maakte... Maar kom ! Waarom bemoeide Tist zich met zijn zaken ? En had hij het niet bij 't rechte eind ? 't Geld dat hij vroeger in « De Gulden Top » verteerde, kwam toch ten goede aan de dutsjes van kinderen, zijn kinderen, die niets hadden !

Een harde slag.

Alles verliep naar wensch ! Aan de spaarcenten werd niet geraakt en de kinderen liepen ordentelijk naar school. Ze hadden 't waarlijk goed. Ze hadden het nooit durven verhopen.

Zoo oud was Jantje al, dat hij sedert het einde der zomervacantie aan de bewaarschool vaarwel had gezegd en nu bij Meester Fierens op de banken zat.

Jozef en Jantje waren echte ravotters en wisten door

hun « vele gescheurde broeken en kapot geloopen kousen » Treesje aan den arbeid te houden. Liezeke daarentegen, ietwat schuchter, zag nooit de straat en hielp, hoe onhandig ook, haar « moeder » !

't Ging alles goed, maar een ramp is gauw over een huisgezin neergekomen. Ze vraagt niet of ge genoeg beschut of ge sterk genoeg zijt om het onheil het hoofd te bieden. Ze komt !

't Was rond 't begin der koude Decembermaand en Gustje liep met plannen in 't hoofd om zijn kinderen met Sinterklaasavond aangenaam te verrassen. Bij Sus Coiffeur, die tevens de kostumen bewaarde van den bloeienden tooneelkring « De Wilde Roos », zou hij 's avonds vóór Sinterklaas binnenwippen, er een rijken bisschopsmantel aantrekken en zich verder in den grooten kindervriend laten verkleeden.

't Klerkske lachte zijn oogjes dicht als hij aan de leute dacht, die zijn kinderen zouden beleven aan 't vereerend bezoek van den heilige.

Wat zou hij wel als geschenken opdoen ? Daarvoor moest hij naar de stad : toekomenden Zaterdag, na zijn dagtaak bij notaris Levivier.

Hij piekerde over dit alles, toen de deur van 't bureel op een kier draaide en de stem van den notaris naar binnen schoot.

« Mijnheer Staers, 'k moet u spreken ! »

Denkende dat het over den verkoop der Sprokkelhoeve ging, trippelde 't Klerkske blijmoedig naar 't aanpalend

vertrek. Gustje was om zoo te zeggen de vertrouwensman van meester Levivier. Hoe dikwijls al was hij op 't bureel geroepen om zekere zaken, waartusschen de twee « groentjes » van klerken den neus niet mochten steken.

« Zet u ! » klonk het kort. Gustje zette zich in den zetel rechtover zijn baas.

« Mijnheer Staers, 'k heb u een heel onaangename mededeeling te doen. Sedert een paar maanden houdt ze mij bezig. 'k Heb er lang over nagepeinsd en gevoeld dat het voor u pijnlijk zou zijn, maar 't moet ! Ge zijt lang in mijn dienst, 't is waar, maar... » Levivier kuchte eens en zocht naar woorden. Plots, in een adem, kwam het er uit.

« De zaken gaan slecht, ge wordt oud en 't werk gaat zoo vlug niet meer van de hand. Daarom kan ik u niet meer gebruiken. »

't Was er uit. Notaris Levivier scheen tevreden. Gustje daarentegen zat aan zijn stoel gelijmd. Was me dat ook een donderslag ! Om er zich van dood te schrikken !

« Ik kan u niet meer gebruiken ! Slechte tijd ! » Precies of Gustje kende welstand. Als versteend stond hij na een poos op en verliet de kamer zonder maar één enkel woord over de lippen te krijgen.

De woorden : « ik kan u niet meer gebruiken ! » tuitten hem in de ooren. Zijn gedachten schoten op hol. Ze gingen naar zijn kinderen. Nu zou er van Sinterklaas wel niets terecht komen. Er moest nu voor wat anders gezorgd dan voor speelgoed en lekkernij : 't noodzakelijke ! En toch... ze kregen nooit wat ! Hoe dikwijls al

had Jozef of Liezeke verteld over de schoone geschenken, die hun schoolkameraadjes hadden ontvangen bij die of die gelegenheid. Zoo ging het nog na de laatste prijsuitdeeling.

't Klerkske had alleen maar een vriendelijk woordje van aanmoediging voor een goeden uitslag. En toch, er stak wat in, in zijn kinderen ! 't Was de eerste maal niet dat de meester en de onderwijzeres het Klerkske een welgemeend proficiat toewenschten om de vlijt en 't voorbeeldig gedrag van Jozef of Liezeke.

De klok op 't bureel wees zes en Gustje trok naar huis. Maar onderweg werd het ventje zoo mismoedig, dat hij op zijn stappen weerkeerde om Levivier te smeeken zijn besluit in te trekken. Maar neen ! De notaris had gewoonlijk maar één woord en had hij niet gezien, dat de baas vergenoegd glimlachte, als hij opstond en de kamer verliet.

Hij sloeg een zijwegeltje in en wandelde, met den kop in den grond, door de doodsche wintervelden. Hij zette den kraag van zijn overjas rechtop, want 't winterde fel en de wind beet aan de ooren. 't Klerkske liep er als verloren. Hij zocht een uitkomst en vond er geen. Crisis, Winter, waar zou hij werk vinden? Hoe zou hij die tijding bekend maken ? Treesje zou niet weinig schrikken ! Arm Treesje, dat zoo haar uiterste best deed !

't Klerkske stond voor 't veldkapelletje dat in een wit kleedje stak. Bidden ? 't Ventje zakte neer op 't koude

bankje en een vurige bee welde uit zijn hart op. Een weinig kalmte trad naar binnen.

Toen keerde hij naar huis terug. De sneeuw viel neer in dichte, dikke vlokken, en Gustje dacht aan de menigte engeltjes die rap, rap, de pluimpjes uit hun vleugels trokken en deze naar de aarde lieten neerdwarrelen. Zeker om 't den ezel van Sinterklaas gemakkelijker te maken. De reis was ver en lastig en 't dier kreeg oude pooten... de ouderdom. Maar kom, waarom aan dit alles denken ! Sinterklaas... er kwam toch niets van terecht !

En de Sint kwam niet !

Thuis stonden de kinderen met angstoogen te wachten naar 't oogenblik, dat de brave Sint zijn intrede zou doen. Moeder Treesje had de komst van den Heilige voorbereid.

Daar ging de deur open. Drie paar voetjes huppelden de keuken uit. Blijde stemmen zongen :

« Goede lieve Sint Niklaas,
Gij zijt een goede baas.
Hier staan... »

't Lied hield plots op. Er was geen Sint te zien. Vader kwam binnen, meer niet. Treesje schrok geen weinig

toen ze Gustje zag. Ze voelde het, er was iets gebeurd. Maar wat ?

't Klerkske stuurde de kinderen naar de voordeur en vertelde gauw, hoe de notaris de Sinterklaaspret der kleinen aan stukken had gegooid. Bij 't vrouwken schoten een paar tranen in de oogen. Ze wischte ze rap weg, want daar kwamen de kleuters de keuken weer binnengevallen.

« We hebben nog niets gezien. 't Is nog te vroeg, he, vader ? Want komen doet hij. De meester zei het nog voor we de klas verlieten ! »

« Komen doet hij ! » paaide Treesje. « Maar er kan wel iets gebeuren dat zijn aankomst vertraagt. »

Ze voelden zich gerustgesteld. Nog een uurtje wachtten ze vruchteloos op den goeden Heilige. In de vaste hoop morgen vroeg toch wat in hun klompen te vinden, trokken ze zonder mopperen naar boven.

Bij 't roode kacheltje in de stille keuken zaten de oudjes diep na te peinzen en te zoeken naar een oplossing. Het klokje tikte maar voort en wees de uren aan : acht, negen, tien.

« 't Is tijd ! » zuchtte 't Klerkske na zijn lange mijmering.

« We gaan », sprak Treesje. « We moeten er ons naar schikken, man ! God zorgt er wel voor ! Onze kinderen zullen niet vergaan van honger. »

Ze draaide het licht uit. Het duister en de stilte namen volledig bezit van 't kleine vertrek.

De dagen kwamen en gingen als een processie voorbij, eentonig en zonder een uitkomst mee te brengen voor 't Klerkske.

Elken morgen trok Gustje er op uit om een betrekking te zoeken. Hij kende heel wat bestuurders van fabrieken. Ja, ja, er zou wel wat te vinden zijn ! Eilaas !

« Slechte tijd ! Genoeg personeel ! » klonk het overal als een refrein.

« Te oud ! » wist er zelfs een. « De jeugd moet werken, een man van uw jaren moet aan wat rust denken ! »

« Goed gesproken ! » dacht Gustje. « Maar een man van vijf en vijftig moet nog eten, en zorgen dat kindertandjes wat te knabbelen krijgen ! »

Vooruit, maar, verder gezocht !

't Was den vier en twintigsten December en 't Klerkske was voor de zooveelste maal naar de stad gegaan : twee uren gaans. De meester had hem een openstaande plaats aangewezen. 't Viel tegen. Een meisje had de plaats voor zijn neus weggekaapt : de zooveelste ontgoocheling ! 't Werd laat, en moedeloos keerde hij langs binnenwegen naar huis terug.

De korst brood, die hij dien morgen had meegenomen, stak nog onaangeroerd in zijn binnenzak. Hij voelde geen honger. 't Kropte hem in de keel. De sneeuw zuchtte onder zijn tragen stap. Zijn hoofd woog zwaar, te

vergeefs zocht hij naar passende woorden om Treesje gerust te stellen. Hij naderde langzaam het « Eikenboschje, » waar een oude man wat hout sprokkelde. Gustje zag hem niet, daarvoor waren zijn zinnen te beneveld. Hij schrok, toen hij een bevende, opgestoken hand voor hem zag en van koude bibberende lippen hoorde prevelen : « een aalmoes, als 't u belieft, een aalmoes, vriend ! »

't Klonk zacht als vogelzang en Gustje meende te droomen.

« Een aalmoes, voor arme lieden ! » herhaalde smeekend de stem.

« Och vriend, 'k heb niets... alleen deze harde korst roggebrood. 'k Ben ook arm, een klerksken zonder werk, afgedankt ; thuis wachten de vrouw en drie kinderen. »

« Als 't u belieft, wij hebben zelfs geen droge korst ! »

« Dan zijt ge nog armer dan ik ! Hier, en dat het u wel smake. 't Is u van harte gegund. »

« Zie, vriend, ik moet u danken om uw milddadigheid ! »

« Zijt ge van de streek ? »

« We wonen in gindschen foorwagen. 't Is er koud... en... »

« 'k Zal u helpen ! »

't Klerkske zocht met den ouden man de droge twijgjes, die de scherpe noordenwind had afgebeten. Toen de grijsaard een dikken takkenbos bijeen had, wenschte Gustje hem « goeden nacht » en wilde verder gaan, doch de man weerhield hem.

« Ge zijt een goedhartig mensch, » sprak hij « 'k wil u ook een dienst bewijzen. Hebt ge niet gezegd dat ge vroeger klerk waart ? Ziehier een geschenk : een vulpen. Ze bevat een wonder vocht. Schrijf drie wenschen neer. Ze zullen aanstonds vervuld worden. Als de pen ledig is, brengt ge ze me terug zoo kan ik ze weer vullen en andere sukkelaars wat geluk toebrengen. Dus, tot volgend jaar, den vooravond van Kerstmis ! Goeden nacht ! »

Daarop slenterde de man verder. Gustje bleef een poos besluiteloos voor zich uitkijken. Droomde hij dan toch of deed de sneeuw, door een bleek maantje beschenen, zijn oogen schemeren ? Niets daarvan ! Hij was wakker en wat rondom hem gebeurde, loutere werkelijkheid. In zijn hand lag het doosje met de toovervulpen en ginder ver trok de man met zijn bussel sprokkelhout.

Voorzichtig opende hij 't schrijn en bekeek het kostbaar voorwerp : een vulpen, precies dezelfde als die van den notaris.

« 't Mag dan nog geen tooverding zijn, » dacht 't Klerkske, « 't blijft toch een vulpen, een voorwerp van waarde. Ik krijg er wel honderd frank voor ! »

De eerste wensch... en de tweede.

Thuis gekomen vertelde Gustje aan Treesje de heele geschiedenis. 't Vrouwken moest er om lachen : « Ventje, ze hebben u zeker een poets gebakken.

« Treesje, 'k denk er anders over ! »

« Kan ik best begrijpen ! Probeer het ding eens ! »

« Wat moet ik vragen ? »

« Om 't even wat ! 't Haalt alles toch niets uit. Vraag een paar dikke winterfrakken. Die trekken we dan aan om naar de middernachtmis te gaan. »

De vulpen werd uit 't doosje gehaald en Gustje schreef met bevende hand :

« Ik wensch twee winterfrakken : een voor Treesje en een voor mij. » De zin was nog niet af of aan den kapstok hingen twee prachtige kleedingstukken gelijk de menschjes er in hun leven nog nooit zagen.

Treesje kon haar oogen haast niet gelooven. Ze vloog naar den kapstok, nam er 't kostbaar kleedingstuk af en trok het aan. Beter passen kon het niet.

« 't Is dan toch waar ? » fluisterde ze ! « Maar Gustje, dan zijn we rijk, schatrijk, als we willen ! Toe, schrijf maar op : ik wensch honderd duizend frank ! »

« Kalm, vrouwken, kalm. Napeinzen, lang en diep napeinzen. Ge kent het spreekwoord : eerst gedaan en dan gedacht, heeft menigeen in 't leed gebracht ! »

« Praatjes, man ! Vraag geld ! »

« Geen haast ! Trek uw winterfrak aan, we stappen samen naar de middernachtmis. » 't Sloeg half twaalf als ze de keuken verlieten.

't Was buiten danig koud, doch Treesje en Gustje voelden het niet. Hun winterfrakken hielden de koude op afstand.

Toen de menschen 't Klerkske en zijn vrouw zagen binnentreden, fluisterden kwade tongen : « die heeft geen betrekking en verspilt zijn geld aan kostelijke winterkleederen ! Hoe gek ! De schaapjes van kinderen moeten maar honger lijden. Goed te zien dat het hun eigen kinderen niet zijn ! »

Ze zaten samen voor 't kribbeken en baden lang. Gustje kon zijn oogen maar niet afwenden van 't klein kindje dat daar bijna naakt in een koud kribbeken lag. 't Strooi moest wel hard zijn en toch weende het niet. Het lachte zelfs. Een teeken dat armoede en gebrek de vreugde niet uitsluit. 't Besluit rijpte stilaan in zijn hoofd : « geen geld vragen ! »

Zonder maar één woord te zeggen, stapten ze na de mis samen naar huis. 't Was pikdonker en de baan moeilijk. Treesje dacht nog maar aan de honderd duizend, die er moesten komen en aan de dwaze streek van haar Gustje.

Toen Gustje de deur opende, schoot Treesje vooruit, recht naar de keuken. Zij opende het doosje en zette de pen op 't papier. Zenuwachtig schreef ze « Ik wensch...» Gustje stond reeds naast haar en trok driftig den penhouder van tusschen haar vingeren.

« Ik wensch een betrekking ! » schreef 't ventje traag en sierlijk. Hij sloot dan tot groote verwondering van 't vrouwken het doosje en borg het weg in den diepen zak van zijn nieuwen winterfrak.

Treesje sprak geen woord en verbeet haar woede. Neen, ze zou 't haar Gustje nooit vergeven !

Toen gingen ze slapen. Treesje al morrend, Gustje zielsverheugd en voldaan om de onverwachte wending in zijn bestaan.

Gustje en Treesje sliepen nog, toen de brievenbesteller het groote nieuws onder de voordeur schoof.

Zoo stond het er, zwart op wit : « Mijnheer, ik ken u niet, maar heb al veel over u met lof hooren spreken. Ik kan u best gebruiken. Morgen, tweeden Kerstdag, kunt u aan 't hof aanbellen om de voorwaarden te bespreken en andere schikkingen te treffen. Ik verwacht u.

Baron van Langeveld. »

Alhoewel Gustje om een betrekking had gevraagd, alhoewel beiden er maanden naar verlangden, toch stonden ze na lezing van 't korte briefje als aan den grond genageld.

Den ganschen dag liep Gustje over en weer en wist met zijn uitbundigheid geen weg. De kinderen, alhoewel ze niets van de blijde tijding wisten, aapten Gustje na. 't Huisje weergalmde van de niet te bedaren vreugdekreten. Treesje alleen deed niet mee en zon maar, hoe ze haar wensch in vervulling zou kunnen brengen.

's Anderdaags, 't was nog geen negen uur, zat Gustje bij 't bed van den baron en luisterde met belangstelling naar diens voorstellen... Een beter loon en gemakkelijker werk dan bij notaris Levivier, wat meer wenschen ! 't Gesprek liep vlot van stapel. 't Besluit : Gustje werd als

rentmeester van Baron van Langeveld aangesteld met onmiddellijke indienststelling.

De dagen van scharrelen en zoeken naar 't noodige waren voorbij.

« De moeilijke uurtjes liggen achter den rug! Vrouwken, we dansen er eentje ! » juichte de man dien avond. Treesje deed niet mee.

« 't Staat u precies niet aan ? » ondervroeg Gustje.

Geen woord, geen letter kwam er over Treesjes lippen.

Waar bleef de derde wensch ?

Alle dagen trok Gustje naar 't kasteel. 't Duurde een tijdje, alvorens 't Klerkske heelemaal op de hoogte was van de hem toevertrouwde taak. Toen gaf hij zich met hart en ziel aan zijn bezigheden over. Hij was fier en blij ! Wie kon zeggen gelijk hij : ik vervul een post van vertrouwen ?

Veel schrijfwerk was er te doen, bovendien moest hij om de maand de huurgelden der huizen ontvangen en om de drie maanden het pachtgeld bij de boeren. Hij kende gauw zijn klanten : boer Jorissen, boer Schriek, pachter Kees, dan de Lindenhoeve, het Vorschenhof, de Speltenhoeve en het Kraaienhof. In de Gemeentestraat, de langste straat van 't dorp moest hij deur voor deur aankloppen ! Daar woonden zeker honderd huurders.

Hij ontving de pachten, luisterde bereidwillig naar de klachten der klanten en bracht deze den baron over. Hij zorgde voor de herstellingen en regelde met den notaris de verkoopingen der eigendommen.

De baron was danig in zijn schik met Gustje als rentmeester. Hij had nu waarlijk ook een beste keuze gedaan. 't Was ook noodig, want de man kon zijn zaken onmogelijk besturen. Sedert jaren had lamheid hem in een zetel gekluisterd.

« Gustje, jongen ! » sprak hij dikwijls, «ge bezit een rijkdom, ik bedoel : de gezondheid ! »

De geneesheer stond elken dag in 't kasteel, nu voor mevrouw, dan weer voor de kinderen die er tenger en bleek uitzagen... en er kwam maar geen beterschap !

Zekeren dag had Gustje weinig werk en de baron, die verzot was op wondere geschiedenisjes en geheimzinnige verhalen, vroeg zijn rentmeester wat te vertellen. Gustje voldeed gaarne aan dit verzoek en begon het verhaal der wonderbare vulpen. De baron was erg in zijn schik, doch kon niet gelooven dat dit alles was gebeurd en nog wel aan zijn rentmeester.

« Ik breng u de vulpen ! » sprak Gustje en 'k schrijf hier voor uw oogen mijn derden en laatsten wensch neer. »

Den volgenden morgen alvorens naar 't kasteel te trekken, zocht Gustje het wonderlijk geschenk op. In een koffertje, onder het bed, zat het verdoken onder wat

boeken en papieren. 't Lag er nog, juist gelijk hij het er had ingelegd.

Blijgezind trok hij naar zijn meester.

« Een gewone vulpen, Gustje ! »

« Maar ze beval een wonder goudvocht, mijnheer ! Kijk, op dit blad schrijf ik mijn laatsten wensch ! »

« En die is ? »

« 'k Ben nu een half jaar rentmeester en heb heel wat tijd gehad na te denken over vele zaken. Mijn vrouw droomde van honderd duizend franken. Ik ben ondertusschen tot het besluit gekomen dat een goede gezondheid meer waarde heeft dan honderd, ja zelfs tweehonderd briefjes van duizend. Ik heb kunnen zien dat ge zelfs met zooveel geld een goede gezondheid niet kunt koopen. Ik denk nu aan u, mijnheer van Langeveld ! »

« Gustje, ge spreekt als een boek... en de waarheid, eilaas ! »

« Ik denk aan de tientallen gezinnen die ik maandelijks bezoek. De vele menschjes, die zich krom werken om wat geld bijeen te scharrelen om hun huur te betalen : drommels van menschen met levenslustige, kerngezonde kinderen. Ze hebben het kwaad, maar ze zijn gelukkig, want er is gezondheid ! »

« Waar haalt ge zooveel wijsheid, vriend ? »

« Zie, mijnheer, ik schrijf. Denk er aan dat mijn woorden in vervulling gaan ! »

« Ik ben nieuwsgierig ! »

« Ik zal dit op papier brengen : Ik wensch een goede

gezondheid voor 't gezin van Langeveld en het mijne! Is 't zoo goed, baron ? »

« Doe maar op ! » deed de baron ongeloovig.

De pen liep over 't blank papier, maar geen woord, geen letter zelfs, kwam er uit. De verwondering van Gustje kende geen palen, tot vreugde van den baron, natuurlijk.

« Gustje, Gustje ! » lachte deze. « Ge zijt toch nog lichtgeloovig, hoor ! »

« Mijnheer de Baron, ik loop naar huis. Daar is wat gebeurd met dit wondertuig. Treesje moet uitleg geven. Mag ik gaan ? »

De baron lachte voort.

« Ga maar, Gustje, ik sta u dezen verlofdag toe ! Dit grapje is me dat wel waard ! »

Als een pijl uit een boog schoot Gustje naar huis.

« Trees, wat is er gebeurd ? » vroeg hij opgewonden. « Wat hebt ge met de vulpen gedaan ? »

't Vrouwken schrok zich haast dood ! Zoo driftig had ze haar man nog nooit gezien ! »

« Kalm, man, kalm ! » suste ze. « Ik zal u verklaren wat er gebeurde ! »

« Hebt ge iets geschreven ? »

« Kalm ! Ja ! »

« Wat ben ik ongelukkig !»

« Ik niet en gij ook niet ! Sedert twee maanden zijn we rijk ! »

« Wat hebt ge gevraagd ? »

« Ziehier! » Treesje haalde van achter den spiegel het papiertje met de wenschen. Als laatste stond er : « Ik wensch tweehonderd duizend frank ! »

« En... ? »

« Ze zijn er ! Tweehonderd briefjes van duizend ! Een heel pak bankjes ! Nu kan ik tenminste mijn huishouden regelen gelijk het past. Eetmalen bereiden, kleederen koopen gelijk de vrouw van een rentmeester er moet dragen. »

Gustje was er 't hart van in. In zijn binnenste kookte de woede, maar hij bedwong zich : de kinderen waren zoo pas thuis gekomen uit de school.

Geen geluk.

's Anderendaags vertelde Gustje hoe zijn Treesje hem was vóór geweest en een heele fortuin had gevraagd. Hij zei ook dat het hem speet zijn laatsten wensch niet te hebben uitgevoerd. Het zou hem zulke vreugde bezorgd hebben zijn meester en gansch zijn gezin gezond te zien.

De baron bleef lam, de geneesheer verzorgde nog de moeder en de kinderen. Gustje werkte gelijk vroeger, maar Treesje vergat haar werk of beter ze achtte het niet meer noodig. Wat was het menschje veranderd !

« Er moeten meiden komen ! » klonk het bevelend. Ze kwamen er.

« De kinderen blijven niet langer in de dorpsschool. Te gewoon ! Naar een kostschool ! » Ze werden weggestuurd.

Nog meer andere veranderingen werden aangebracht. Het huis was te laag, er moest een verdieping bij ! Die roode vloeren waren ouderwets... er kwamen nieuwe.

Maar Treesje zelf was niet meer te herkennen. 't Vrouwtje werd hooveerdig als een pauw en gierig ! Waar was de tijd, toen Treesje geen bedelaar de deur wees, en met den sukkelaar de eenige korst brood deelde, die nog in de kast lag. Nu zongen er sommige kapoenen : « er zit een gierige pin in huis ! » Gustje leed er geweldig onder en hij trachtte vurig naar den nacht, dat hij de wonderbare vulpen zou kunnen teruggeven aan den ouderling, die ze hem, ongeveer een jaar geleden, bezorgde.

De Herfst liep ten einde. Morgen deed de Winter zijn intrede... nog vier dagen en Gustje zou 't wonderding terugdragen.

Op den vooravond van Kerstmis trok Gustje op zoek naar den ouden grijsaard. 't Land lag spierwit en 't oude klerkske plantte zijn schoenen in 't wit tapijt. In 't Eikenboschje sprokkelde een man wat hout. Eenige boogscheuten verder wachtte het houten woonwagentje op zijn terugkomst.

« Juist gelijk verleden jaar ! » mompelde Gustje. Hij ging naar den man toe. Deze wendde zich om toen hij de sneeuw hoorde zuchten onder de voeten van Gustje.

« Vriend, » sprak hij kalm, « ge hebt stipt mijn verzoek volbracht ! Ik hoop dat de pen u geluk heeft gegeven. »

Gustje loosde een zucht en vertelde wat er voorviel eenige maanden geleden.

« Kunt u me nogmaals helpen, brave man ! » smeekte Gustje na zijn verhaal.

« Helpen ? Misschien ? Wacht hier even ! » De oude stapte naar 't houten huisje.

Een paar minuten later stond de oude daar weer met het doosje, waarin de pen lag, weerom met wonder goudvocht gevuld.

« Een blad papier ! Schrijf : ik wensch mijn derden wensch vernietigd te zien ! »

Gustje schreef met bevende hand de woorden, die de man traagzaam voorzegde.

De oude wenschte Gustje een goeden nacht en vertrok. Daarmee stond 't ventje alleen.

Zoo moest het zijn.

Pas had hij de deur geopend, of Treesje kwam al jammerend op hem toegeloopen. Al 't geld was ver dwenen, de kostbare kleederen, alles wat aangekocht werd met de tweehonderd duizend frank, bestond niet meer.

Ook zijn Treesje van vroeger, met haar goede hoedanigheden, stond naast Gustje. 't Ventje danste van vreugde!

Van toen af leefden ze gelukkig. Gustje verdiende genoeg om deftig door 't leven te komen en zijn aangenomen kinderen op te voeden gelijk het paste.